

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İktüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Karabük T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda hükümlü olarak bulunan Adem Oktay'ın almış olduğu hapis cezasının koşullu salıverme tarihi 9 Temmuz 2023 olmasına rağmen "iyi halli olmadığı" gerekçesiyle tahliye edilmemiş, 5 Ekim 2023 günü yapılan ikinci değerlendirmede yine tahliye edilmemiş, ve üçüncü değerlendirmesi 5 Ocak 2024'e ertelenmiştir.

İdare ve gözlem kurulu kararında şu gerekçeler yer almaktadır: *"Hükümlünün sorun çözme becerilerinin sınırlı olması, düzenli bir aile ve sosyal çevreye sahip olmaması, temel eğitim kurslarına, manevi rehberlik birimi tarafından yürütülen kurs, eğitim, koğuş dersi ve ahlak eğitimi gibi programlar ile rehberlik çalışmalarına katılmaya yönelik çaba ve istekliliğin düşük olduğu, eğitim öğretim programları ve destekleyici programlar sonunda gözlemlenen tutum-davranış değişikliği ile gelişim motivasyonunun düşük olduğu, topluma ve çevreye zarar vere risk düzeyinin yüksek olduğu, kaldırılmış olmasına rağmen disiplin cezası olması, kişinin işlediği suça dair pişmanlığını gösterir davranışlarının olmaması, toplum ile bütünleşmeye hazır olmaması, örgüt ile bağının bulunmadığı gibi bir beyanının olmadığı, infaz ettiği suçuna ilişkin herhangi bir gelişim göstermediği, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin bu aşamada eldeki veriler ışığında yüksek olduğu."*

2020 yılında İnfaz Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, koşullu salıverilme için hazırlığı düzenleyen 89. maddeye Anayasa'ya aykırı, belirsiz ifadeler taşıyan iyi hal kriterleri getirilmiş ve bu değişiklik uyarınca Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik çıkarılmıştır. Bu Kanun değişikliği ve Yönetmelik hükümleri hukukun en temel ilkelerinden lehe kanun ilkesi gereği, suç tarihi daha önce olanlara uygulanmaması gerekirken uygulanmakta ve Anayasaya aykırı bir şekilde hukuki belirlilik içermeyen, yoruma açık, son derece subjektif olan iyi hal kriterleri, istisnasız tüm siyasi mahpusların aleyhine değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda;

1. *Hükümlünün sorun çözme becerilerinin sınırlı olması, düzenli bir aile ve sosyal çevreye sahip olmaması* neye göre tespit edilmiştir? Bu kriterlerin Kanun ve Yönetmelikteki dayanağı nedir?
2. 14 yıl 39 aydır hapiste olan bir insan “düzenli bir sosyal çevreye sahip” değil ise bunun sebebi hapisanede olması değil midir? Bunun sorumlusu mahpus mudur, mevcut infaz rejimi ve hapisane midir?
3. Hapishane dışında bir ailesi veya çevresi olmayan mahpuslar koşullu salıverilme hakkından faydalanamayacak mıdır?
4. Hapishanedeki temel eğitim kursları nelerdir? Mahpus hangilerine katılmış veya katılmamıştır?
5. Manevi rehberlik biriminin yürüttüğü hizmetin kapsam ve içeriği nedir? Koğuş dersi ve ahlak eğitiminin içeriği nedir, kim vermektedir?
6. Manevi rehberlik biriminin yürüttüğü hizmet mahpusun dini inancına uygun değil ise veya mahpusun dini inancı yok ise koşullu salıverilme hakkından faydalanamayacak mıdır?
7. Bugüne dek yapılmış olan eğitim öğretim programları ve destekleyici programlar hangileridir?
8. Mahpuslardan beklenen *tutum-davranış değişikliği ile gelişim motivasyonu* nasıl tanımlanmaktadır?
9. *Topluma ve çevreye zarar vere risk düzeyinin yüksek olduğu* neye göre tespit edilmiştir?
10. Mahpusların *tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin bulunduğu* neye göre değerlendirilmektedir?
11. Mütemadi suçlarda yakalama işlemi ile birlikte eylemin kesildiği kabul edildiğine göre mahpuslar hangi kanuna, hangi doktrine, hangi içtihada, hangi hukuki ilkeye göre örgüt üyesi gibi değerlendirilmekte ve *örgütle bağının kesildiğine* dair somut bir bulgu aranmaktadır? Örgüt ile bağının bulunduğu ancak bir yargı kararıyla karar verilmesi gerekiyorken, idare ve gözlem kurulu kendini mahkeme yerine mi koymaktadır?
12. Kararda mahpusun infaz edilmemiş ve kaldırılmamış bir disiplin cezası bulunmadığı belirtildiğine göre infaz edilen disiplin cezaları İnfaz Kanunu m. 48/4 gereği kaldırılmış olduğundan neden gerekçede bunlara yer verilmektedir?

13. İdare ve gözlem kurullarının yukarıdaki örnekte olduğu gibi Anayasaya aykırı bir şekilde hukuki belirlilik içermeyen, yoruma açık, son derece subjektif olan iyi hal kriterlerini uygulayarak mahpusları özgürlüğünden yoksun bırakmasıyla ilgili yaptığınız bir çalışma var mıdır?